

השפעת כנות על הנגיעות בצהבון

דוח לשנת 2005

תרצה זהבי

מחלת הצהבון גורמת לנזק משמעותי למגדלי ענבי יין בעולם וגם באזורנו. ידוע בכל אזורי הגידול בעולם שיש הבדל גדול בנגיעות המתקבלת בזנים שונים (שרדונה הרגיש ביותר) אך מתצפיות מקדימות בגולן נראה שיש גם הבדל בנגיעות המתקבלת בגפנים המורכבות על כנות שונות. המחקר השנה התמקד במיפוי הנגיעות – הן בחלקות מסחריות גדולות הנטועות על כנות שונות והן בניסיונות כנות מצומצמים ובמעקב אחרי אוכלוסית הוקטורים בחלקות המסחריות.

שיטות.

א. חלקות המעקב

א.1. חלקות מסחריות.

החלקות שניבחרו מיצגות את שלושת אזורי הגידול בגולן: דרום – גשור, מרכז – יונתן וצפון – אורטל. בכל כרם חלקות צמודות, מאותה שנת נטיעה בשטח של עשרה דונם לפחות נטועות עם כנת ריכטר 110 ו קסטל 3-216.

א.2. ניסיונות כנות

ניסיונות ניטעו במספר כרמים בגולן. השנה הבדיקה נעשתה בניסוי בגשור (קברנה סוביניון) ובמרום גולן (שרדונה).

ב. מיפוי נגיעות.

בדיקת הנגיעות נעשתה על סמך תסמינים. כדי שגפן תחשב נגועה זיהינו לפחות שניים מהתסמינים האופייניים (התקפלות עלים, חוסר התעצות השריגים, התנוונות אשכולות, גוון אופייני של העלים). המיפוי נערך סמוך למועד הבציר של כל חלקה. ניסקרו כחמישה דונם בכל כרם.

ג. מעקב אחר אוכלוסית חרקים.

על סמך המידע שנאסף בשנים קודמות המעקב נערך בעונות בהן אוכלוסיות החרקים גבוהה יחסית – במאי-יוני ובספטמבר-אוקטובר. בכל חלקה ניתלו חמש מלכודות למשך שבועיים, שלוש פעמים באביב ופעמיים בסתיו. מאחר ולא היו לכידות בסתיו מובאים הנתונים של האביב בלבד.

תוצאות.

א.1. נגיעות בחלקות מסחריות (מספר גפנים).

התוצאות שהתקבלו השנה דומות למגמה שהסתמנה בשנים הקודמות. ההפרש בנגיעות על שתי הכנות גדול בכרם בגשור, קטן מאד באורטל והפוך בכרם ביונתן שם הנגיעות על 3-216 גבוהה מזו על כנת ריכטר.

טבלא 1 : מספר גפנים נגיעות בחלקות הבדיקה השונות.

כרם	ריכטר 110	קסטל 216-3
גשור	42	11
יונתן	55	113
אורטל	21	19

א.2. נגיעות בנסיונות כנות.

(1) כרם גשור (קברנה סוביניון).

שעור הנגיעות היה נמוך ולא נמצא הבדל בנגיעות על הכנות השונות. מענין לציין שכל הגפנים הנגיעות (9 מתוך 360 גפנים שניבדקו) נמצאו סמוך לשוליים של החלקה.

(2) כרם מרום גולן (שרדונה).

שעור הנגיעות גבוה יחסית ונראה שהוא אף גבוה יותר על 216-3 לעומת הכנות האחרות.

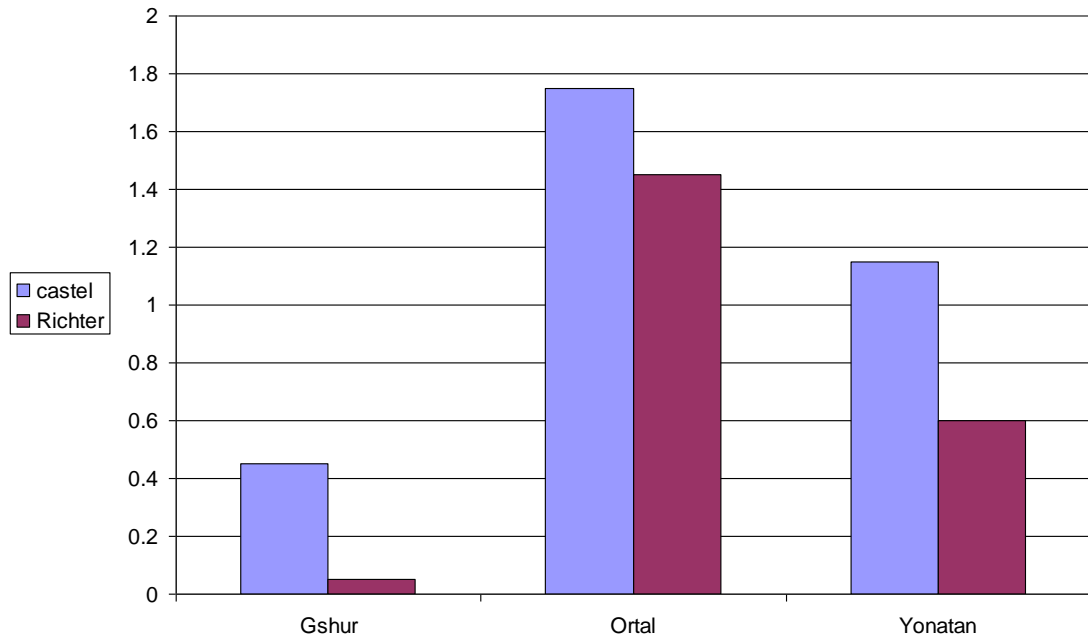
טבלא 2 : שעור הנגיעות (אחוזים) בנסיונות כנות.

כנה	גשור	מרום גולן
ריכטר	0	19
רוגרי	0	
פולסן	0.0167	11
SO4	0	
216-3	0.050	30
101-14	0.066	

ב. אוכלוסית וקטורים פוטנציאליים.

המעקב השנה התמקד ב Hyalesthes obsoletus plant hopper החשוד העיקרי כרע כמעביר הצהבון לגפנים. בסתיו השנה לא היו לכידות של המזיק ואילו באביב, בניגוד לשנים הקודמות היתה מגמה לאוכלוסיה גבוהה יותר בחלקות המורכבות על 216-3 לעומת החלקות המורכבות על ריכטר (ציור 1).

ציור 1 : מספר פרטים למלכודת ליום

סכום.

נתוני השנה לא מעידים על העדפה ברורה של החרקים ורק במידה מועטה על הבדלים בנגיעות על הכנות השונות. מאחר והנתונים (לגבי החרקים) סותרים את הממצאים שהתקבלו בשנים הקודמות יש להתמקד בנושא זה ולנסות להבין, בתנאים מבוקרים האם יש הבדלים בין הכנות במידת המשיכה ובמאפיינים אחרים.